

TITUSA

Pauroofa Titusana ákara rúmamaqóo úfafa.

¹ Qinée maqásaa fasiqa Pauroosa Ánutuna aináiniran-nai diqiqoosá márídaqa. Ásauku mundírana Yísuna ufa aníndiri írimarunausa márídaqa Titusa anímma ákara rúmamaqáidaqa.

Rusandeesámumasee Ánutufa qiní qumáreeqeenoo narísaa mundímariasara mapukú nímaqaaneera qifaqa ufa nímidadaqa. Ánutufa qiníara misá maréeqee Yísuna kúqaa ánoona firaa iriranaki mara quqáannee qifaqa miqídaqa. ² Mi-kuqaa iriráfa náaru náaru máriranaki fifándinnanasaa mundínoo mári írirafa márídanoo, Ánut-ufa sía únna qímarifa ánoona ufa qímarifa náaru márirana maasá qímiraree qináu. Óoqai maa-maqa maaqáfa sía máru kamuqoo mi-kamúqoo kásooqaqee maasá qímira-ree qíma afeekaíkináu. ³ Mifá óoqai náaru márirana ká-sooqaqee qímiraree qunára dóo maqee maa-fasannái an-deeqára aukuannee qímaqoofa miná ánoona Yísufa maa-fasannái dóo kooroo ínoo márídanoo. Ánutufa maasá mandáinainakinaana qumáree marífa firaaqóo qímaqim-ina mi-ufána qímannimidaqa.

⁴ Titusa qinée aní qímamíafannana anée aneenná írirana Yísunaki quqóonafa máriannanara qinée aníara qiní qímaaku fee qídaqa aníndiri Yísuna íriranamau fí-marunnanaki kéeqee marunnanara maa-akarána aní rú-mamaqáidaqa. Yísufa ásauku mundírafa maasá asumu máree marífa márídanoo. Mifá faqa miná ákoofa Ánutufa faqa narí áfaarirana faqa narí asooárana faqa aní áaku amaqáni.

Pauroofa Titusana aináinianeera óosana aakápanau.

⁵ Qinée úfaasu Kareetee áfumaki aní Titusana máfi áiseeqa fíqa. Aníndiri miqóo máridaqa moómoo ainaina sía andeeqáranaki aní máfi áiseeqa anée miná andeeqáa. Anée maqúsa maqusa Yísuna ufa írimariasasaa rakísir-
ausa paqúrimasee misá rakísirausaikia. Miqíanneera faqa aní máfi quqéeqa.

⁶ Qinée Pauroosa aamúaqira ufa indaarú qímamíafannana Titusa anée sía aunúa dóo miqóo kai fúa. Qinée maaqí qímasee qímamíafannana anée faqa maa-ufána qímanniminaqa misá iriséeqa máraaqa. Yísuna ufa írimariasasaa rakísirausa sía moo áaqarafa misáki máriani. Andeeqárausa kai máriaqa, moodáa anaasee faqaafa mári-
annoo. Miná faiqi námu Yísuna ufa írimarinausa máriaqa sía kaukaata qímarinausa máriaqa, sía ufa rukíee marí-
nausa máriaqa. ⁷ Yísuna ufa írimariasasaa rakísirausa Ánutuna aináiniranasaa rakísirausa márianara sía moó áaqarafa misáki máriaqeera qídaqa. Misá sía áanooqi-
rausa máriaqa. Sía qúsasaa rákimarinausa máriaqa. Sía nammári námasee fúrufari maríasa máriaqa, sía dauní rákirana uqéerarausa máriaqa, sía aináina munnimmara káaqa nímuqusirausa máriaqa. ⁸ Yísuna ufa írimari-
asasaa rakísirausa áfaarimariasa faqa kásimariasa faqa mi-marirána márinausa kai máriaqa. Misá andeeqáranara kai rímariasa máriaqa. Misá nári naundurá faqa nimanara faqa írimarinausa máriaqa. Misá andeeqárausa faqa ánukarausa faqa nári márirana andeeqásee mári-
faqa máriaqa. ⁹ Yísuna ufa írimariasasaa rakísirausa misá ámiqimasee Ánutuna ufa aníndiri qímannimíafannana iriséee qumáree marínausa máriaqa. Misá Ánutuna ánoona ufannai poodúqainaqa akaqáusa áaqara ufa qí-
nausa iriséeqa quandáfi andeeqásee nári mandá óosanara qímannimiaqa.

¹⁰ Titusa anée saikí maríanna maqusanakinaa fasiqa anaasee moómoosa Yísuna ufa irisée quándakifaqa nóori rumbára ándaama aanna rée maríasa márifaqa maaqandá ufa rukíasee moómoosa faqa nífiqeeqeenoo káqirunna ubeekáidaqa náriqa mandóosanara qímannimiaqee qídaqa. Yuda máqanaasa káaqa miqí maríasa máridaqa nári ufakíqari Yísuna ufasáa mundúseeqa quándaki nári faqa akaqáusa faqa nífiqamaree káaqa káqirunna ubeekée maríasa máridaqa. ¹¹ Misá ufa taikáani fee qídaqa. Misá faiqí narí ánaaqa faqa narí faiqi námufaqa maréeqeeqa munnimmará kái iriséeqa nisaurúqaana óosana óosana mandáinainaki quqéemariasa máridaqa.

¹² Moó Kareetee máqanna fafiqa fannoo náriqa ufa qídanoo ákara rímaru fasiqa fannoo óoqai kúqufa maaqí qímasee narí máqannaasara qímasee ákara rínau. Kareetee máqannaasa maqee maqee únna ufa qímariasa máridaqa, káaqa mandóosana máridaqa fainíara foora ímariasa máridaqa. Kudikí maríasa káaqa nárana moómoo néemariasa máridaqa.

¹³ Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Mi-fasiqáfa narí máqannaasara dóo kúqaa miqí maríasee qinau. Titusa anée faqa minára irisée kooroomásee rakéemasee nimambainá qímasee áranaiqi qímannimia. Miqí qímasainaqa Kareetee máqannaasa sía káqirúnna fuaqa Ánutunasaa saqárikirafa afeekaikámafi máridaqa ánoona ufasáaqari quándaki únna ufa qímariasa naakápaifaqa sía misá naakáparana íriaqeera. ¹⁴ Yuda máqanna úri ufa faqa ánoona ufa minnísee maríasa sánda ufa faqa sía íriaqeera nimambainá qímasee qímannimianneera qímamidaqa únna ufa minnísaqéera. ¹⁵ Qikairí síaisa aiqáma ainaina qáfamaseenoo minakínaa mandá óosana sía irirai minakínaa ámiqira óosaná kai qáfamasee minára asasídanoo. Nári maraquna kúqirausa nári márirana

Írirana putaa írausa ánoona ufara sía fee qímasee aiqáma ainainara mandáikinoo máridanoo fee qídaqa. Misá náriara maasá Ánutunara íridaqee qímariasa. ¹⁶ Ámiqi maríasa anirarisámeeqee mandáki quqéemaríasa misá nári nóokiqari maasá Ánutunara íridee qímasaidaqa quándaki nári áuqee maría ainainafa moomáu fímari-faqa maasá qáfamasee únna qídammiafoo qídaqa. Faiqí ánaaseera fídiaqaaímariasa ufa rukíee maríasa mi-manda fasiqáusa máridaqa. Ámiqira saikara sía amanaikí maríasa máridaqa.

2

Pauroofa faiqí ánaasee firaasá naakápaqqee ufa qímannim-inau.

¹ Titusa dóo misára qíqa maqee aníara qianáura. Anée Ánutuna ufa amana kai qímannimidana miná márirana amana kai Kareetee máqannaa fasiqa ánaasee qímannimia.

² Faiqí firaasá maaqí qímasee qímannimia. Írirana faqaasa máriaqa, nóori kándamasee máriaqa nári naundurá nimanara óonumafi írimarinausa máriaqa. Nári Yísuna saqárikiranasaa mundúfi máriaqa. Naríara naríara úriqarara ainainee qímasee nímuqusirafa máriani. Sía típuqi maríasa naanna rámasee máriaqa reendeéna-mandee ubiqásee maríasa naanna raqá máriaqa.

³⁻⁵ Ánaasee firaasá faqa miqí kai másee maaqí qímasee qímannimianaqa, misá márirana á nukara anaasee kám-mambíqa máriaqa, misá moosára nífai sánduri maríana sía miqíqa, sía mandá nammarinnai nídudusaa áru-aqa. Misá fúka ánaaseeuqa ámiqira óosana uqanní-fiqasee naakápamásaifaqa misá nári nifaaqiara ruaqéera nári faiqi námudara faqa ruaqéera. Misá nári naundurá nimanara íridaqa máriaqera. Misá á nukara anaasee

máriaqeera misá ámiqimmandee nári nifaaqi faiqi námu qumíasana aináinasaa rakísirausa máriaqeera. Misá áfaaridaqa ámiqi marínausa máriaqa. Misá nári nifaaqmaaká ufara eedóo qímarinausa máriaqeera Titusa anée qímannimia. Misá miqíqa márifanoo akaqáusa ani nínđafeeqa sía Ánutuna ufara mandáinainee qiaqéera.

⁶ Titusa anée miqí kai mánđee kumaaráa faqa maa-ufána qímanniminaqa, misá faqa nári naundurá nímuqusa ámiqimasee máriaqa.

⁷ Anée aneennára faqa aiqáma ainaina ámiqimmandee márinaqa misá aní qáfeeqa miqímandee máriaqa. Anée kúqaa uqanna óori runúsee márídana misá naakápamásee qímannimia. ⁸ Anée mapukírufa kai qímanniminaqa sía quandáfi aníara fífau fáafau ufa qíifoo qifáranoo. Anée mapukíra ufa qímanniminaqa aníara níkooqee maríasa aní namuqáa faqa kaukaataqíra ufa qiannéera miná óosana randéeqa nisaurífaranoo.

⁹ Dóo aníara qíqa maqee feefaurúara aináini maríasara qianáura. Feefaurúara aináinimária fasiqausa anee maaqí qímasee qímannimia. Misá nári rakísirausa ufara sía rukíaaqa eedóo kai qiaqa. Nári rakísirausa asasiaqée áinainakaimmiaqa. Misá nári rakísiruasa ufa sía áti raqán-nímiaqa. ¹⁰⁻¹¹ Misá sía nári rakísirausa aináina qúmmuar-iaqa. Maqee maqee ámiqira óosana kái máree máriaqa aináinira faiqiuqa andeeqásee márifanoo misásaa rakísir-afa misáki afaaqa quqásee máriani. Aináini maría faiqisa miqímandee ámiqimmandee márídaqa aiqámausa Ánutu-nara maasá innaarúnai asumu márirana nímimarifa miná naakáparanara ámiqiranee qímasee maasá faqa márara-ree qiaqa. Miqínoo márínara maa-kamúqoo Ánutuna áfaarirana kooróómmínoo márídanoo. Minánnai aiqáma máqannaasa innaarúnai asumu márirana nímirafa dóo kooróómmínoo márídanoo.

¹² Ánutuna áfaarirafa maanára daakápaidanoo. Óosana óosana ainaina sía Ánutufinnai ubeekanóo mári ainainnara minnísaaqée qídanoo. Maa-maqánasaaqaraa áinainara káaqa rímariana nímuqusirana dóo quqáaqee qídanoo. Maasá maa-maqánasaa márunnaqoo qeeqá qimanara qeeqá daundurára iriséeqa aiqáma ainaina sía máraa qee qídanoo. Ánutuna áfaarirafa maa-maqánasaa márunnaqoo maasá nírana márirana kúqaa kai qiaqée qídanoo. Maasá maa-maqánasaa máridaqa Ánutuna fooqáa márirana qiaqée qídanoo. ¹³ Maasá miqíqa fífi íqa Yísuna innaarúnaindari koorooíra faasaanara asasammásee maaqóo áfeesida máriaqee qídanoo. Mi-faasaanná maasá Ánutufa, maasá mandáinaina númoo arusée innaarúna asumu márirana nímiáninafa, Yísufa, Ánutuna ásauku mundírafa, firaa kaaqa qaranakiqari, qúriqararanakiqari koorooíannoo. ¹⁴ Mifá maasá kúqirana nariara maraséeno maasá sía máraaqeera maasá kúqiranaki mifá kéeqanau. Sía fífaufau kúqináu. Maasá qeeqá mandáinainakinaana maréeqeenoo maqee kámuqoo narí káaqa qára andeeqára fasiqa anaasee kámmannimaqaaneera kúqináu. Maasá mináindikupanna iaqéera, maqee mária kamuqoo ámiqira ainainá kai maasá áruqarara rímarisaikámma fuaqéera kúqináu.

¹⁵ Titusa anée mi-ainainná maqee qinée qúnna áinainna faiqí ánaasee naakápaa. Ánutufa aní qímamínara sía rufíaa. Afeekaikámasee qímannimia. Aneenná afeekaikámambinana fuki faakí qídana ámiqira óosana andeeqára óosana máraaqeera qímannimia akaqáusa mandóosana máreefoora qáoo qía. Aníara mandá faiqi fee káqikaa faiqi fee qifoora, Ánutuna ufasáa afeekaikámafinana andeeqásee qímanniminaqa sía miqíaa.

3

Pauroofa Yísuna ufa írimarusa andeeqára máriranara naakápanau.

¹ Titusa anée maa-ainainnára faqa maqee maqee Karee-tee máqannaasa náaqoo áuqaina íriaqa. Misá kaamánna rakísirausara maasá úriqararausee qímasee eedóo kai qiaqa. Aiqáma misá ámiqira ainainiranara qífaqa kási kási kái iaqa.

² Maa-ainainnára faqa qímannimia. Misá sía mandúfa moonára qiaqa. Misá reendeénira óosana faqa aqoondikira óosana faqa kai máraqa nuaqa. Misá aiqáma fasiqa ánaaseera reendeenámandee kai aiqáma ainaina iaqa.

³ Óoqai maasá faqa misá naanna ráidaqa, fúrufariaafanausa máridaqa, ufa rukiée maríafanausa máridaqa, maasá káqiruna ubeekéeaafanausa máridaqa, maasá faqa daundurákina qídudusaa árirafa qiqá qifaaqa rumbéusa idukúqoosa máridaqa, maa-maqánasaa ámiqi ámiqira ainaina fannoo maasá rumbéusa maasá faqa aiqáma aukuana qífai sánduriaafanausa máridaqa, mooná ainaina qáfaafananoo qímuqusidanoo qimukéusa máridaqa, maasá faqa moosá nínafaafananoo fídiqaamma nímaqee maríafanausa máridaqa, misá faqa maasá qíqafóofanoo miqíkai ínoo fídiqaamma qímaqeemariqau. ⁴ Ánutuna maasá asumu máraaninafa narí áfaarirana faqa narí ámuqusiranannai faqa akooroomáseenoo miqóo mifá maasá únnaqira mandá ainainakinaana maréeqeenoo káqinni quqánnisanau, mandá ququsaki máriafannana. ⁵ Sía maasá ámiqira saikafáu Ánutufa qáfamaseenoo miná ákiaqarau maasá asumu máranau narí ámuqusiranannai kai maasá asumu máranau. Kaifáa ánaaqi ánaaqi kámmafirana

mifá nammáriara foora maasá findaukámannisanau. Minánnai Ánutufa maasá asumu máranau.

⁶ Ánutuna náaquqara andeeqara maraquna fannoo Yísunannai maasá asumu máraaninnanasaqari maasá únnannai ánidanoo firaaqóo maasá dáakuqimaqaidanoo.

⁷ Miqúnara Yísuna áfaariranannai kai maasá Ánutuna áfusaa andeeqárausaikiqa márídaqa náaru náaru mári-rana máraídaqa, asasídaqa áfeesídaqa márídaqa.

⁸ Mi-ufána ánoona ufa kai qímamidana aninná írirafa minásaa rusímari úfafa márídanoo. Titusa qinée Pau-roosa maa-ufána faqa aní qímamíanana anée Ánutuna ufa írimariasa qímannimia. Misá sía fífau fáafau úfa kai ída máriaqa. Misá aiqáma kari andeeqára ainainiranaki márídaqa áuqaaqeera qímanniminaqa maqee maqee minakí kai máriaqa. Mi-ainainiráfa aiqáma fasiqa ánaasee dadaaqí marífa márídanoo, anée miná uqéerasee afeekaikía. ⁹ Anée Ánutuna ufa nímidana naráfumau naráfumau qínnanaki sía minakí áqufua. Sáina áaduma máriani. Moó fannoo narí akeekú akaakú óosana oosana ufa qínafa sía anée minakí áqufuani, anée káqinni mária. Mooseena sándufasaara tínoo taanóo ríqa rákinausakina minakí faqa anée sía áqufua. Maa-ainainná áuqeemari-nakina sía ánoona fáina fífau dapi ainaina áuqee márín-nanaki sía minakí áqufua.

¹⁰ Ánutuna ufa qímariasakiqari moó fannoo mandóosa-nara sandanáinai qímarinnana qaara kari kái aaquqíra ufa qímamia. Kafáa fée qínana dóo miná ámeesa uqamáqaa.

¹¹ Miqí marí fasiqana írirafa fúrufarirafa márídanoo. Miná mandóosana fannoo miná áaqarana kooroóidanoo narí faqa narí áaqaranara faqa íridanoo.

Pauroona ákara áti rafáaqafíra ufa.

¹² Qinée Pauroosa Arateemasana fee Tikikusana fee anée máriannaqoo niqíqána aní saikásaa óonu rakísifana

anée Nikoopoorisa máqusai káqi káqi fúa. Suara úqi mari áukuana qinée Nikoopoorisa máqusa óonu márianauree qídaqa. Anée amanaikínana miqóo óonuree qiní paqúria.

¹³ Anée Kareetee máqa maaqai káqi máridana Seenaasifa írirana akoofása márufa faqa Apooroosifa faqa nári fínnannai fífana anée faqa miqandá dadaaqía. Moo áinainara miqandá sárauqifana káqi mara nimiséé dadaaqínaqa ámiqimasee fuaqa.

¹⁴ Maasá níqoondi Kareetee máqannaauqa sía nísauku raqándaamásee máriaqeera naamúaqiaqa. Misá maqee maqee maqásaa ánoona aináinirana kási kásida niqó-nausa faqa dadaaqí márinnanaki máridaqa nári ánoona ainaina áuqee maríanaki faqa máridaqa akaqáusa niqó-nausa náida nímiaqeera qímannimia. Miqímasainaqa misá saiká sía fífau irairaaíani ánoona kai kambíqaani.

¹⁵ Aiqámausa qiní faqa mária fasiqausa aní Titusana ámandaidaqa. Yísunasaa mundímariasa anée máriannanai máriasa maasára rímariasa anée misá faqa nímandaa. Ánutuna káqi nímirafa ínnisaa faqa máriani.

Fúka Moodaanaki Kira Ufa Afaqínaasa Ufa
The New Testament + Genesis and Exodus in the Binumarien
language of Papua New Guinea
Nupela Testamen wantaim Stat na Kisim Bek long tokples
Binumarien long Niugini

copyright © 1983, 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Binumarien

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Nov 2017 from source files dated 28 Nov 2017

4a891130-f25d-5e30-a81c-882b2e037698